OBEC NOVÉ SADY

NOVINY O NÁS

Pelikán

NOVOSADSKÝ OBČASNÍK

I. ROČNÍK | 3. ČÍSLO | NOVEMBER 2004

Chráňme si odkazy minulosti a nezabúdajme na súčasnosť

Vážení spoluobčania,

dovoľte mi zamyslieť sa nad minulosťou a tiež súčasnosťou našej Obce Nové Sady. Žijeme tu už od nepamäti. Náš národ, naše polia sú bohaté ako jeho história. Pri pohľade do minulosti vidíme, že veľa pekného a dômyselného sa zničilo. Napriek tomu mnohé vyrástlo z prachu zeme, aby slúžilo človeku. V priebehu existencie a osídľovania územia našej obce sa udialo veľa skutočností. Vybudovali sa mnohé kultúrne a historické pamiatky, budovy a zariadenia slúžiace našim občanom.

Musíme úprimne priznať, že v minulosti sa v našej obci nevenovala veľká pozornosť historickým pamiatkam. Tie ostali vo vlastníctve a správe štátu. Po roku 1989 sa začalo obdobie, kedy tieto náležitosti nadobúdali na vážnosti. Teraz, po vstupe Slovenska do Európskej únie, sa veľa hovorí o obnove a rekonštrukcii existujúcich kultúrnych pamiatok. Obce môžu dostať finančné prostriedky na ich rekonštrukciu. Zo zdrojov Európskej únie v súčasnosti pribúda len málo finančných prostriedkov na tieto účely. Tieto finančné prostriedky sú podmienené spolufinancovaním zo strany obce až do výšky 20% z celkovej investície. Uvediem príklad. Obec Nové Sady chce zrekonštruovať kaštieľ za ZŠ v Nových Sadoch. Rozsah celkovej investície je cca 40 mil. Sk a 20% spolufinancovania predstavuje 8 mil. Sk. Tieto finančné prostriedky musí poskytnúť obec zo svojho rozpočtu alebo zabezpečiť finančné prostriedky formou úveru. Ako vidieť, všetko závisí od finančných možností obce.

Preto sa touto formou obraciam na vás, spoluobčanov. Chráňme si aspoň to, čo sa z minulosti zachovalo a čo nám slúži aj v súčasnosti. Či sú to kostoly, pamätníky, sochy, zvonice, budovy a zariadenia slúžiace nám všetkým.

Ako som už spomenul, aj keď nedostatočná finančná situácia na slovenskom vidieku vyvoláva potrebu niečo robiť, musíme si postupne tieto jednotlivé pamiatky histórie opraviť, rekonštruovať a uchovať pre ďalšie generácie. Veľa pozornosti musíme venovať mladej generácii, aby sa súčasnému mladému človeku dostalo do povedomia, že každá historická pamiatka stála nemálo úsilia, aby mohla existovať a prezentovať tak ľudské myslenie. Preto je potrebné, aby sa v našej obci tieto pamiatky zachovali a dopĺňali tak estetickú tvár našej obce. Možno hovoriť, že aj v našej obci sa miešajú prvky histórie s prvkami modernizácie.

Snažme sa poučiť zo skúsenosti našej histórie a ukázať svetu, kde a kým sme boli, a čo je našim cieľom. Veľa našich predkov tu zanechalo svoje úsilie a um, snažiac sa doplniť mozaiku bytia a stali sa tak súčasťou nás všetkých.

Chráňme si naše pamiatky ! Je to práca našich predkov, vlastníctvo nás všetkých. Nedovoľme vandalom devastovať odkazy našej minulosti. Je to našou povinnosťou.

Starosta obce
Ing. Sako M.

ŠKOLY SA ZLÚČILI

Základná škola s Materskou školou v Nových Sadoch je od 1. septembra 2004 spoločným právnym subjektom. Zriaďovateľom je Obec Nové Sady. Spolu s obcami Čab, Šurianky, Malé Zálužie a Kapince vytvorila spoločný školský obvod.

ZŠ v Nových Sadoch navštevuje v tomto školskom roku 251 žiakov. Z toho 120 je z Nových Sadov, 69 z Čabu, 32 zo Šurianok, 13 z Kapiniec a 17 z Malého Zálužia. Žiakom, ktorí dochádzajú do ZŠ z obcí školského obvodu a majú v nich trvalý pobyt, vypláca škola náhradu cestovných nákladov.

Žiaci ZŠ sú zaradení do dvanástich tried. Na I. stupni sú 4 triedy, na II. stupni je 8 tried.

Novinkou v tomto školskom roku je zavedenie vzdelávacích poukazov. Každý žiak dostal jeden vzdelávací poukaz na záujmovú činnosť, ktorého hodnota je 75 Sk na mesiac. Mohol ho odovzdať v škole, alebo v inštitúcii, ktorá organizuje záujmovú činnosť. V ZŠ Nové Sady odovzdalo poukaz 114 žiakov. Pracujú v siedmych záujmových krúžkoch: Lego, Šachový, Tanečný, Domáce práce (2x), Šikovné ruky, Slovenský jazyk. Okrem toho pôsobí na škole krúžok Domina - Šikulko. Žiaci majú možnosť navštevovať v škole hru na hudobný nástroj. V škole je novozriadená učebňa na prácu s počítačom a s internetom.

Žiakom, ktorých rodičia sú posudzovaní ako osoby v hmotnej núdzi, vypláca škola sociálne štipendium. Výška štipendia závisí od priemerného prospechu - mesačne od 200 do 500 Sk. Môžu si uplatniť aj poskytnutie školských potrieb v septembri 2004 za 500 Sk a vo februári 2005 za 500 Sk. Nákup školských potrieb zabezpečuje škola.

Na stravovanie žiakov v školskej jedálni prispieva osoba v hmotnej núdzi sumou 1 Sk. Ostatné náklady na stravu hradí Odbor sociálnych vecí.

Veríme, že všetky uvedené zmeny pomôžu riešiť sociálnu situáciu v niektorých rodinách. V týchto dňoch bola ustanovená nová rada školy, ktorá bude ako orgán školskej samosprávy vyjadrovať a presadzovať verejné záujmy a záujmy žiakov, rodičov a zamestnancov škôl v oblasti výchovy a vzdelávania.

V závere mi dovoľte úprimne poďakovať všetkým firmám, jednotlivcom, záujmovým združeniam a spolkom v obci, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli školám v našej obci.

K. Molnárová
riad. ZŠ

Kedy to v Nových Sadoch začalo?

Už sme v našich novinách spomenuli prvú písomnú zmienku o našej obci z roku 1156. Bolo to vôbec po prvý raz, kedy bol názov tejto obce zaznamenaný na papieri. Písomné dokumenty v tých časoch slúžili predovšetkým ako súpisy cirkevných, kráľovských, či zemepanských majetkov, pretože na úradne potvrdený majetok si len tak hockto nárok nemohol robi□. Spôsob života ľudí a udalosti po uvedenom roku sú nám viac-menej známe. Napriek tomu však zostáva veľa nezodpovedaného. V oveľa menšej miere poznáme priebeh dejín predtým. Je to spôsobené hlavne nedostatkom až absenciou písomných prameňov a pamiatok hmotnej kultúry, ktoré ohlodával zub času.

Napriek tomu, vieme dnes s istotou poveda□, že človek v priestore Nových Sadov žil i pred rokom 1156. Jeho prítomnos□ nám dokladajú predovšetkým doteraz zhromaždené archeologické nálezy. Dnes môžeme spoľahlivo poveda□ že sa tu ľudia pohybovali už v staršej dobej kamennej (20000 až 30000 r. pred Kristom). Nemáme to síce doložené z našej obce priamo, ale nálezy z neďalekých obcí Radošiny, Banky, Moravian nad Váhom, Nitry či Alekšiniec nasvedčujú tomu, že ľudia sa v tejto oblasti pohybovali. Žili v tlupách a živili sa zberačstvom a lovom, čo bolo veľmi náročné na životný priestor. Oprávnene preto môžeme predpoklada□, že ak žili v Radošine, či Alekšinciach, museli zver lovi□ i na území našej obce.

Čím viac sa približujeme k súčasnosti, tým sú stopy po činnosti ľudí hmatateľnejšie. Ľudia sa postupne naučili dorába□ plodiny a chova□ zver. Dôsledkom týchto, pre život priaznivých podmienok, bolo ich premnoženie na vtedajšom priestore. Stopy po ľuďoch sa postupne objavujú na území takmer celého Slovenska. V tomto období, nazývanom aj mladšia doba kamenná (6000 - 3300 r. pred Kristom), je aj priamo na území našej obce zaznamenané pomerne husté osídlenie. Konkrétnym dôkazom je okrem úlomkov keramiky objekt s kruhovým pôdorysom s priemerom cca 45 m zistený na základe geofyzikálneho výskumu v polohe Smrečániho portňa v blízkosti novosadského hája (Tirpák). Išlo pravdepodobne o opevnenú osadu so šírkou opevnenia až 4,5 m a s dvomi vstupmi.

Poľnohospodárstvo, ktoré vstúpilo vtedy do života ľudí, charakterizuje našu obec dodnes. S poľnohospodárskou výrobou súviselo trvalejšie usídlenie, budovanie stabilnejších obydlí a výroba predmetov potrebných pre prácu na poli, či chov zvierat. V živote človeka - zberača a lovca to vyvolalo prevratné zmeny, preto toto obdobie označujeme aj ako "revolučné". Na celom území Slovenska žili početné kultúrne skupiny líšiace sa navzájom znakmi materiálnej kultúry. Odlišuje ich predovšetkým vzhľad keramiky a spôsob pochovávania.

Iný dôkaz prítomnosti ľudí bol objavený v roku 1952 v Sile (domky) pri výkope odpadovej kanalizácie v hĺbke 150 cm. Tri kostry boli uložené v skrčenej polohe a pri jednej z nich bola nádobka s deviatimi kamennými perlami (Novotný). Ide o ojedinelý nález i v celoslovenskom meradle. Šperky boli doménou bohatšej vrstvy, ktorá sa v tejto dobe v dôsledku špecializácie práce a následného vzniku nadproduktu začína diferencova□. Lengyelská kultúrna skupina, ktorej reprezentanti boli v Sile pochovaný je na konci mladšej doby kamennej na území v okolí Nitry bohato zastúpená.

Ďalší dôkaz o existencii pohrebiska a teda aj sídliska je z roku 1964. V objekte dnešného PD bola pri jeho výstavbe nájdená nádoba v neporušenom stave vložená do hrobu skrčenca (Rajholcová). Niektorý pamätníci hovoria aj o viacerých kostrách skrčencov.

Z tohoto obdobia máme už aj z iných obcí v Radošinskej doline pomerne veľa dôkazov o hustom osídlení. Vládol tu teda pomerne čulý život poznačený poľnohospodárskou výrobou. Špecializácia práce a vznik nadproduktu, vyvolala potrebu cestova□ a vymieňa□ dopestované plodiny, či remeselné výrobky za iné predmety.

Podobný kultúrny vývoj s viacerými kultúrnymi skupinami tu pretrvával i v neskorej dobe kamennej (3300 - 1900 p. Kristom).

Svedčí o tom napr. keramika bádenskej kúltúry nájdená na juhozápadnom svahu ľavobrežnej terasy Radošinky v blízkosti hradskej cesty (Nevizánsky). Predstavuje nepriamy doklad o existencii sídliska kultúry ktorá zasahovala aj na stredné a severné Slovensko .

Pravdepodobne z rovnakého obdobia pochádzajú aj dva sídliskové objekty nájdené v roku 2001 pri hĺbení ryhy pre optický kábel južne od obce pri hradskej ceste (Mitáš).

Ďalšiu revolúciu v živote človeka spôsobilo rozšírenie používania kovov, spočiatku bronzu, na výrobu šperkov a pracovných nástrojov (1900 pred Kristom). Bronz - symbol bohatstva zároveň spôsobil ďalšie výraznejšie prehĺbenie majetkovej diferenciácie. Spomedzi kultúrnych skupín bola na území západného Slovenska dominantná hlavne maďarovská kultúra.

Z mladšej doby bronzovej

pochádzajú črepy velatickej kultúry nájdené v roku1984 pri výstavbe pohostinstva (dnes sídlo firmy Nussi) (Staššíková, Štukovská). Zároveň dokladajú dávnoveké osídlenie dnešného stredu obce.

Vývoj pokračoval ďalej a bronz postupne nahrádzalo pre výrobu nástrojov výhodnejšie železo. Môžeme preto hovori□ o dobe železnej, ktorá začala na našom území približne 700 rokov p. Kristom a v istom zmysle trvá dodnes.

Nájdená keramika je svedkom osídlenia i v tomto období. Územie našej obce bolo v mladšej fáze doby železnej súčas□ou oblasti osídlenej keltským kmeňom Kotínov. Remeselne zručný Kelti k nám priniesli znalosti, ktoré pozdvihli úroveň poľnohospodárskej výroby i remesla.

Po prelome letopočtu to na našom území začína vrie□. Od juhovýchodu k nám prenikali kmene Dákov, od juhozápadu Germáni a z juhu sa k nám tlačili Rimania. Dáci postupne z nášho územia vytlačili Keltov do horských oblastí severného Slovenska a kultúrny vývoj sa čoraz viac orientoval na Rím. Dokladá to veľa importovaných rímskych výrobkov, napr. tenká rímska keramika a nálezy mincí. Tento proces trvajúci niekoľko storočí nepochybne vplýval aj na obyvateľov našej obce. Azda ešte dôraznejšie, pretože cez neďaleké údolie rieky Nitry prechádzala významná jantárová cesta, ktorou sa prepravoval tovar od Baltu až po Orient.

V 5. storočí na naše územie postupne prichádzajú prvý Slovania. Medzi prvé územia, kde sa usídlili patrí Nitriansko. Nitra sa dokonca neskôr stala jedným z centier politického útvaru - Veľkej Moravy. Jej význam však nebol len politický, bola strediskom vzdelanosti, kultúry a bol tu postavený prvý kres□anský chrám (r. 828). Naša obec vtedy ležala medzi dvomi strediskami vtedajšej moci - Nitrou a Ducovým s veľmožským dvorcom. Veľa okolitých obcí, a azda aj naša, patrilo v 9. a 10. stor. zoborskému biskupstvu. V 10. storočí nastáva rozklad Veľkej Moravy. V 11. storočí je Slovensko a s ním aj naša obec začlenené do politicko-správneho systému Štefana I.. Postupne k nám preniká uhorská šľachta, ktorá asimiluje so slovenskou.

Mgr. Peter Michalík

Dôchodková reforma

Analýza súčasného stavu (dôvody reformy)

Súčasný demografický vývoj - znižujúca sa pôrodnosť súbežne s predlžujúcou sa priemernou dĺžkou života - má za následok všeobecné starnutie obyvateľstva. Tento jav už dnes vyvoláva alarmujúci pokles pomeru prispievateľov do dôchodkového systému k počtu samotných príjemcov dôchodkových dávok. Súčasný systém je drahý, nemotivačný, nie je spravodlivý a predovšetkým nesolventný. Všeobecne sa vo svete uznáva pravidlo, že dôchodkový systém sa dostáva do krízy, keď podiel prispievateľov k príjemcom dávok klesne pod 2:1. Na Slovensku klesol podiel pod uvedenú hranicu už v polovici 90-tych rokov a na základe údajov ŠÚ SR možno odhadnúť, že dnes sa nachádza pod úrovňou 1,5:1 (na 100 zamestnaných pripadá 72 poberateľov dôchodkov). Súčasná úroveň priemerného dôchodku nedosahuje ani 40% priemernej mzdy a dokonca aj optimistický výhľad vlády predpokladá v nasledujúcich desiatich rokoch pokles priemerného dôchodku pod úroveň jednej tretiny priemernej mzdy. V roku 2040 by pri nezmenenom systéme podľa týchto prepočtov predstavoval dôchodok 18 % priemernej mzdy, čo sa rovná dramatickej chudobe. Priemerné dôchodky občanov vo vyspelých krajinách bežne dosahujú okolo 70% príjmu, ktorý dosahovali v aktívnom veku.

Priebeh reformy:

I. pilier - od 1. 1. 2004 vstúpil do platnosti nový zákon o Sociálnom poistení, ktorý odštartoval dôchodkovú reformu v SR - priebežný (štátny/prvý) pilier dôchodkového zabezpečenia sa zreformoval:

- výpočet dôchodku je spravodlivejší. Pri odchode do dôchodku vyráta Sociálna poisťovňa občanovi dôchodok podľa novej metódy, založenej na princípe: "Koľko občan počas pracovného života do Sociálnej poisťovne odviedol, toľko z nej počas dôchodku bude dostávať". Pri výpočte dôchodku sa berie postupne do úvahy celý pracovný život občana (a nie len posledných 10 rokov, počas ktorých mohol mať nie vlastným zavinením nižší príjem alebo dokonca prísť o prácu) a výška príjmu, z ktorého platil odvody.
- dôchodkový vek sa postupne zvyšuje rýchlosťou 9 mesiacov za rok na 62 rokov pre mužov aj ženy. Tento dôchodkový vek však po reforme stráca na význame, pretože...
- občania si môžu po vybrať ľubovoľný vek odchodu do dôchodku. Občan môže odísť do dôchodku aj oveľa skôr ako v zákonom stanovenom dôchodkovom veku, ak splní 2 podmienky - že minimálne 10 rokov platil odvody na dôchodok do Sociálnej poisťovne a že jeho dôchodok bude aspoň vo výške 1,2 násobku životného minima.
- dôchodky sa budú každoročne zvyšovať automaticky, podľa toho, ako budú rásť ceny aj mzdy v predchádzajúcom roku, takže rast životnej úrovne dôchodcov bude vo väčšej miere ako doteraz kopírovať rast životnej úrovne pracujúcich občanov.
- dôchodcovia môžu v novom systéme zároveň pobierať dôchodok aj pracovať.

II. pilier - od 1. 1. 2005 (podľa návrhu zákona):
- pracujúci dostanú možnosť podeliť si doterajšie odvody medzi Sociálnu poisťovňu (9%) a Dôchodkové správcovské spoločnosti (9%)
- občan teda nezaplatí viac, bude si ale môcť odviesť časť odvodov na dôchodok (doteraz platené štátu) do súkromnej spoločnosti
- vstup do kapitalizačného piliera sa odporúča pracujúcim občanom, ktorí majú do dôchodku viac ako 10 rokov
- súkromné spoločnosti budú zhodnocovať prostriedky klientov v 3 typoch fondov - podľa rizika (konzervatívny, rastový, vyvážený), licenciu na spravovanie dôchodkových účtov občanov dostanú len silné, už fungujúce spoločnosti s dostatočným kapitálom.

Tieto prvé dva piliere budú tvoriť približne 50 % náhrady priemernej čistej mzdy.

III. pilier - dobrovoľný - tvorí ho kapitálový trh (podielové fondy), komerčné poisťovne, doplnkové dôchodkové sporenie. Štát vytvorí funkčný finančný priestor a je na každom jednotlivcovi, či si bude ochotný zabezpečiť svoju budúcnosť. Patrí sem konkrétne:
- produkty kapitálového trhu - podielové fondy spravované renomovanými správcovskými spoločnosťami (peňažné, dlhopisové, akciové, zmiešané, fondy fondov), ktoré postupne nahrádzajú typické bankové produkty
- doplnkové dôchodkové poistenie
- kvalitné kapitálové alebo investičné životné poistenie, príp. iné formy sporenia v komerčných poisťovniach

Tento pilier sa bude podieľať na dôchodku váhou zhruba 50 % náhrady priemernej čistej mzdy. Z veľkej časti bude ovplyvňovať životný štandard pri odchode do dôchodku - bude rozhodovať o tom, či budúci dôchodcovia budú môcť vypomáhať svojim deťom a užívať si život ako to je bežné v západnej Európe. Veľmi potrebné je preto správne zorientovanie sa na finančnom trhu a výber správnej (bezpečnosť a kvalita) formy uloženia a zhodnotenia peňažných prostriedkov. Nad správnym fungovaním a dodržiavaním zákonov bdie Úrad pre finančný trh (spadá pod Ministerstvo financií), ktorý taktiež udeľuje licencie na pôsobenie vo finančnom sektore.

Ing. Jaroslav Klepanec

Dočkali sme sa

Po skončení činnosti zubnej ambulancie MUDr. Moravčíkovej v Čabe sme pociťovali potrebu zriadiť novú ambulanciu, ktorú by navštevovali pacienti aj z okolitých obcí. Niektorí občania, ktorí nutne potrebovali ošetrenie, sa prehlásili k iným zubným lekárom, iní naďalej navštevujú ambulanciu MUDr. Moravčíkovej vo Veľkom Záluží. Dochádzka za starostlivosťou zubného lekára do Nitry, či okolitých obcí, dokonca iných miest je pre mnohých finančne a časovo náročná. Pre starších ľudí bez pomoci blízkych priam nemožná.

Už od odchodu MUDr. Moravčíkovej sme sa snažili zriadiť zubnú ambulanciu. Napriek niektorým problémom sa nám to podarilo a dňa 4. októbra 2004 bola uvedená do činnosti zubná ambulancia MUDr. Vondráka. Ambulancia sa nachádza na I. poschodí budovy Obecného úradu v Nových Sadoch.

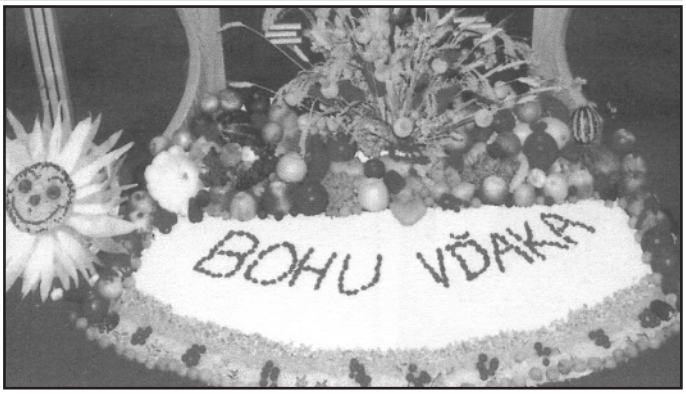
Ordinačné hodiny sú v pondelok, stredu a vo štvrtok od 7.00 - 15.00 hod.

p. Krčmárová

Poďakovanie za úrodu

Keď sa pred niekoľkými rokmi začalo vo Farnosti Nové Sady so zvykom poďakovania za úrodu na svätej omši v Rímsko-katolíckom kostole, zrejme nikto nepredpokladal, že sa z tejto udalosti rozvinie pekná tradícia. Za jej udržiavanie patrí vďaka všetkým, ktorí jej venovali svoj čas a námahu, či plody zo svojich záhrad. Pripravili tým pre nás ostatných slávnostnejšiu nedeľu než väčšina iných nedieľ. Plody zeme sa stali darom pre sestričky Matky Terezy a naposledy pre rád sestier Vincentiek. Tešíme sa na ďalšie krásne obrazy vytvorené s láskou a trpezlivosťou.

S. Halvoníková

Aktuálne o Materskej škole-Nové Sady

Milí čitatelia,

opäť som dostala príležitosť prihovoriť sa Vám cez stránky nášho občasníka. Od môjho posledného príspevku sa veľa skutočností v MŠ Nové Sady zmenilo. Od septembra 2004 sa MŠ spolu zo zariadením školského stravovania (ďalej len ZŠS) a ZŠ stala súčasťou právneho subjektu. Pre žiadny subjekt, či už podnikateľský alebo verejnú inštitúciu, nie je dobré, ak v priebehu 4-och rokov 2-krát zmení organizačnú štruktúru, tak ako sa stalo v MŠ, keď v roku 2002 prešla spod správy okresu pod správu obce, a v roku 2004 spod vedenia obce pod vedenie riaditeľstva ZŠ. Každé vedenie potrebuje čas na osvojenie si návykov riadenia a neskôr na uplatňovanie vlastného tvorivého prístupu. Proces, ktorý prebehol, však neostáva vnímať inak, než nevyhnutnú súčasť transformácie školstva. Školstvo je však jedným z tých rezortov, ktorý tzv. " stojí na ľuďoch". Sú pravidlá a mantinely, ktoré určujú priebeh hry a nedá sa o nich diskutovať, no záleží na etike hráčov, či proces zmien prebehne v atmosfére neochoty, neporozumenia či kriku, alebo v atmosfére ústretovosti, či korektnej spolupráce.

Situácii materských škôl, či ZŠS tiež rozhodne nepomáhajú limity finančných prostriedkov, ktoré sú ministerstvom prehodnocované a boli označené za nízke, ale k ich navyšovaniu dochádza len veľmi pomaly. Na tejto skutočnosti sa veľa ovplyvniť nedá. Môžeme však veľa ovplyvniť zodpovedným prístupom k dochádzke detí, prípadne k zápisu detí.

Situácia v školstve nie je ľahká na dedinách ani v mestách. Vyšší počet obyvateľov v mestách poskytuje dosť širšie a prepracovanejšie možnosti uplatnenia talentu či mimoškolských záujmov. Na druhej strane dedina má svoju špecifickú atmosféru v tom, že sa väčšina obyvateľov veľmi dobre pozná. Túto devízu však málo využívame. Keď už sú pre nás, obyvateľov dedín, aktivity v mestách nedostupné, či už z finančných alebo časových dôvodov, rozbehnime si aktivity vlastné. Nečakajme, že kultúra príde ku nám odnekiaľ z neznáma. Verím, že mnohí rodičia majú dobré nápady a možnosti, ktorými by vedeli obohatiť edukačný proces.

Keď sa Stvoriteľ prihovoril Adamovi a Eve, nehovoril len: "Ploďte sa a množte sa", ale aj "Naplňte zem a podmaňte si ju".

S. Halvoníková
zástupkyňa pre MŠ v ZŠ s MŠ
v Nových Sadoch

VÝSTAVA OVOCIA, ZELENINY A KVETOV

Dozorný výbor Jednoty v Nových Sadoch pripravil v dňoch 2. a 3. októbra 2004 výstavu ovocia, zeleniny a kvetov .

Vystavované exponáty boli dôkazom toho, že pestovatelia sa venujú svojej záľube s láskou a sú ochotní s výsledkom svojej celoročnej činorodej tvorivej práce podeli□ sa s ostatnými.

Okrem plodov zeme mali návštevníci možnos□ zoznámi□ sa aj so zaujímavými výtvarnými prácami žiakov Základnej a Materskej školy v Nových Sadoch.

Výstava zaujala, o čom svedčí aj počet návštevníkov. Keďže boli v obci práve hody, videlo ju okolo 400 návštevníkov.

Mgr. Valéria Fúsková

KADERNÍCTVO V NOVÝCH PRIESTOROCH

Zo Sily bolo zariadenie kaderníctva pres□ahované do budovy Obecného úradu v Nových Sadoch na I. poschodie. Kaderníčka O. Kukučková začala svoju činnos□ v nových priestoroch v júli 2004.

Prevádzková doba je nasledovná:

Párny týždeň
Streda, štvrtok, piatok, sobota od 8.00 do 12.00 hod.

Nepárny týždeň
Streda, štvrtok, piatok, sobota od 14.00 do 18.00 hod.

Polievky starej mamy

Š□aveľ (šóška) so stratenými vajcami.

Usmažíme na masti š□aveľ, zaprášime múkou, posolíme, pridáme cukor a zalejeme smotanou. Ak by bol hustý, môžeme prida□ trocha polievky alebo vody. Keď sa povarí, vpustíme do š□aveľa na každú osobu 1-2 vajcia, opatrne, aby sa bielok neoddelil od žĺtka, a necháme povari□, aby sa vajíčka nerozliali. Kým sa uvaria, š□aveľ nesmieme pomieša□.

Chlebová polievka

Usmažíme v žltej zásmažke na červeno jednu menšiu cibuľku za stáleho miešania, aby neprihorela. Osolíme, pridáme trocha papriky a horúcu zásmažku zalejeme horúcou vodou. Do misy prichystáme biely chlieb alebo žemľu pokrájanú na kúsky, polievku nalejeme do misy a hneď podávame.

Kyslá polievka zo sušených hríbov

Sušené hríby v horúcej vode umyjeme a posekané postavíme vari□ s rascou. Polievku zasmažíme cibuľovou zásmažkou a zatrepeme zátrepkou zo smotany, osolíme, prevaríme a pridáme octu podľa chuti.

Kyslá polievka so sádzanými vajcami

Na každú osobu počítame štvr□ litra vody a l vajíčko. Postavíme vodu vari□ s celým čiernym korením bobkovým listom, soľou a jednou menšou cibuľou. Keď vrie, zatrepeme ju zátrepkou zo smotany, dobre premiešame, pridáme trocha octu a po jednom vpúš□ame pozorne vajíčka, aby ostali v celku.

Recepty poskytla
p. Mária Krčmárová

OPÝTALI SME SA ZA VÁS

V tejto rubrike Vám chceme da□ možnos□ vies□ aktívny dialóg s osobnos□ami našej obce. Otázky pre oslovené osobnosti môžete vhadzova□ do pripravenej schránky umiestnenej v hale Obecného úradu v Nových Sadoch. Okrem otázok privítame aj Vaše typy na osobnosti, o ktorých by ste sa chceli viac dozvedie□.

V tomto vydaní nášho občasníka sme si dovolili oslovi□ za Vás pána starostu obce Nové Sady, Ing. Miroslava Saku.

Pán starosta, vo funkcii starostu obce ste už druhé volebné obdobie. Ako porovnávate prácu starostu obce s prácou v predchádzajúcom zamestnaní?

Podľa môjho názoru je práca starostu obce veľmi náročná na čas a vzhľadom na súčasnú finančnú situáciu aj na financovanie. Z toho dôvodu si myslím, že nie je možné vyhovie□ všetkým požiadavkám našich spoluobčanov. Vzniká tak veľa nedoriešenej práce a s tým veľa problémov. Napr. došlo k prenosu kompetencií školstva na obce, to je pravda, ale bez dostatočného prísunu potrebných finančných prostriedkov. Ďalej, podľa nového zákona platného od 1. októbra 2004 došlo k decentralizácii, kde objem fin. prostriedkov do obecnej pokladnice sa má navýši□ cestou zvýšenia daní a poplatkov. Podľa mňa zákon "zabudol" na finančné možnosti občana.

Čo Vás viedlo k rozhodnutiu kandidova□ na starostu obce?

V minulosti od r. 1974-1981 som pracoval v obci Nové Sady na poľnohosp. družstve ako agronóm. Tu som sa narodil, tu som žil. Tak, ako každého to □ahá domov, aj ja som sa po úvahe rozhodol vráti□ do rodnej obce. Keďže sa javila možnos□ kandidova□ na starostu obce, rozhodol som sa, že to skúsim.

Musím úprimne prizna□, že som si myslel, že sa dá viac urobi□ pre ľudí, s ktorými chcem ži□. Túto prácu mám rád. V budúcnosti by som chcel v obci Nové Sady za pomoci obecného zastupiteľstva a Vás občanov vybudova□ takú infraštruktúru, ktorá by zaradila našu obec na popredné miesto na Slovensku, čím by sme sa dostali do povedomia Európy.

Vieme, že práca starostu je □ažká, zodpovedná a náročná, okrem iného aj na čas. Zaujíma nás, ako využívate svoj voľný čas a ako najradšej relaxujete?

Svoj voľný čas? Ak nejaký mám, cestujem na dovolenku mimo svojho bydliska, alebo ju zväčšia trávim "po slovensky" - doma na záhrade. Cez víkend rád podporujem futbal v Nových Sadoch a veľkou mojou záľubou je poľovníctvo.

Predstavujeme Poľnohospodárske družstvo DEVIO Nové Sady

Poľnohospodárske družstvo DEVIO Nové Sady hospodári na výmere 4 527 ha ornej pôdy. Z celkovej výmery má družstvo 3 414 ha prenajaté od fyzických osôb, 944 ha od Slovenského pozemkového fondu a 169 ha má poľnohospodárske družstvo vlastných. Transformačný proces má poľnohospodárske družstvo ukončený.

K 30.6.2004 bol stav členskej základne 699 členov s členským vkladom od 75 000 do 1 000 000 Sk na člena. Družstevné podielnické listy má poľnohospodárske družstvo vydané v hodnote 1 550 tis. Sk, čo predstavuje 0,5% z transformovaného majetku. Všetky uplatnené reštitučné nároky sú vysporiadané. Družstvo pravidelne svojim nájomníkom uhrádza nájomné za pôdu. Drvivú väčšinu nájomných zmlúv má uzavretú na dobu 10 rokov. Členom družstva a držiteľom Družstevných podielnických listov sa vypláca podiel z vytvoreného zisku. Trinás□členné predstavenstvo družstva a pä□členná kontrolná komisia majú pä□ročné volebné obdobie.

V rastlinnej výrobe sa družstvo zameriava hlavne na výrobu hustosiatych obilovín, ktoré tvoria cca 47 % celkovej výmery pôdy, olejniny zaberajú 12 % plôch, kukurica na zrno 10 % , jednoročné krmoviny 10 %, viacročné krmoviny 10 % a cukrová repa 11 % z celkovej výmery.

V živočíšnej výrobe sa zameriavame hlavne na chov kráv s produkciou mlieka. Ročný objem výroby je 7 300 000 litrov s úžitkovos□ou 19,66 litra/deň, ďalej je to výkrm ošípaných s ročnou produkciou vyše 1 000 ton mäsa a výkrm hovädzieho dobytku s ročnou produkciou 515 ton. Priemerné denné prírastky u ošípaných vo výkrme sú 0,70 kg/ks na deň u výkrmu hovädzieho dobytku 0,97 kg/ks na deň.

Poľnohospodárske družstvo sústavne modernizuje objekty živočíšnej výroby tak, aby postupne minimalizovalo namáhavú ručnú prácu. Dojnice sú sústredené už iba na troch strediskách, pričom na stredisku Čab a Šurianky sú v prevádzke výkonné dojárne, ktoré zároveň spĺňajú náročné hygienické požiadavky na výrobu kvalitného mlieka.

Postupne modernizuje aj strojový park a družstvo využilo aj predvstupový fond Európskej únie "Sapard" a ďalší projekt predložilo aj do I. kola štrukturálneho sektorového operačného programu Európskej únie.

V súčasnosti je v pracovnom pomere 269 pracovníkov, z ktorých 98 zabezpečuje chod živočíšnej výroby a 99 pracovníkov zabezpečuje rastlinnú výrobu a mechanizáciu prác vrátane opráv strojov. Družstvo má dve stavebné skupiny a zároveň zabezpečuje aj stolárske a zámočnícke práce. Kuchyňa na stredisku Suľany denne navarí stravu pre 120 až 150 pracovníkov, ktorá sa vydáva na štyroch miestach k tomuto účelu hygienicky prispôsobených. Družstvo má k dispozícii aj početnú nákladnú dopravu a nakladaciu techniku, s ktorou už viac rokov zabezpečuje odvoz cukrovej repy do cukrovarov.

Vo výrobnom procese sa sústavne venujeme aj zavádzaniu najnovších poznatkov do praxe nielen organizovaním dní poľa, ktoré navštevujú stovky záujemcov, ale aj zakladaním odrodových pokusov, a pokusov rôzneho chemického ošetrenia a alternatívneho hnojenia plodín. V súčasnom období prebiehajú prípravné a projekčné práce na dobudovanie poľných hnojísk a skladovacích nádrží na tekuté výkaly, aby sme postupne napĺňali náročné normy pre ochranu životného prostredia.

V tomto roku nás mimoriadne potešili výsledky dosiahnuté v žatve. Znovu sa potvrdilo, že naše pôdy sú v dobrom produkčnom stave a ak príroda naše dve suché doliny pokropí primeranými zrážkami, dokážeme zbera□ špičkovú úrodu. Veď pšenica v tomto roku "sypala" vyše 7,5 t/ha a jarný jačmeň vyše 6,3 t/ha. Ak však chceme obstá□ v otvorenej konkurencii európskych farmárov, ktorí v tomto roku dostávajú o 100 % vyššiu dotačnú podporu ako slovenskí roľníci, musíme aj naďalej sústavne zvyšova□ produktivitu práce a úžitkovos□ zvierat. Sú to mimoriadne náročné úlohy, ale obstojí iba ten, kto ich dokáže v praxi realizova□.

Zásluhu na výsledkoch družstva máte však aj Vy, vlastníci pôdy a obyvatelia obce, a preto Vám chceme aj touto formou poďakova□, lebo iba tam, kde vládne porozumenie medzi výrobnými podnikmi a obyvateľmi obcí, sa dá v kľude a systematicky pracova□.

Sme si vedomí, že naša poľnohospodárska výroba Vám občas, najmä v pracovných špičkách znepríjemňuje život zvýšeným hlukom a pohybom na cestách, ale sme presvedčení, že naša dobrá spolupráca medzi vedením družstva a obecným zastupiteľstvom bude aj naďalej obojstranne pospešná.

Ing. Ivan Oravec
predseda PD a predstavenstva

Spoločenská kronika

OPUSTILI NÁS

Pavlína Saková (26.5.2004)
Mária Čapkovičová (19.5.2004)
Anton Ďurka (16.8.2004)
Štefan Mesároš (25.9.2004)

PRIŠLI NA SVET

Matúš Ábel (4.6.04)
Andrej Ondrášek (9.6.04)
Laura Kováčová (1.7.04)
Simona Štefániková (3.8.04)
Simon Pinkava (14.9.04)
Martina Chmelanová (16.10.04)

BLAHOŽELÁME MLADOMANŽELOM

Pavel Tomka - Soňa Zimanová (5.6.2004)

Marek Chmelan-Jana Riečičiarová (30.8.2004)

V ROKU 2004 SA PRIS□AHOVALI:

Bc. Zuzana Volfová
Ing. Milan Komora
Peadr. Tatiana Komorová
Andrej Komora
Lenka Komorová
Karol Fiam
Anna Fiamová
Karol Fiam
Andrej Fiam
Pavol Streďanský
Ivan Varečka
Alexej Pinkava
Eva Pinkavová
Eva Pinkavová
Michala Kopčeková
Matúš Kopček

9 novoprijímaných

Spievajte si s nami deti, nech tá pieseň svetom letí o tom, že nás Pán Ježiš má rád!

Slová piesne nám predkladajú radostný duchovný obzor, ktorý 23. mája 2004 prežívalo 9 prvoprijímajúcich detí, spolu s vdp. J. Krištofom, p. katechétkami Zuzkou a Ankou, triednou pani učiteľkou A. Velikovovou a celou farskou rodinou v katolíckom kostole sv. Štefana Kráľa.

Z. Brezniaková

Zlatú svadbu v roku 2004 oslávili manželia:

Emil a Anna Machalkoví z Nových Sadov
Pavol a Pavlína Líškoví z Nových Sadov
Viliam a Alžbeta Černákoví zo Sily
Ján a Božena Arbetoví z Nových Sadov
Alexej a Monika Krajčovičoví zo Sily

50. výročie sobáša oslávili manželia:

Anna a Emil Faboví

55. výročie sobáša oslávili manželia:

Martin a Emília Zemanoví z Nových Sadov

p. Pavlovičová

KNIŽNÉ NOVINKY V OBECNEJ KNIŽNICI V NOVÝCH SADOCH

Pre dospelých

Cartlandová,B.	Súboj s osudom
Cartlandová, B.	Krutý gróf
Steel, D.	Západ slnka v St.Tropez
Patrick, A.	Dotyk múzy
Hughes, Ch.	Láska na inzerát
Gregory, P.	Milenka Henricha VIII.
Keleová-Vasilková,T.	Čriepky
Silva, D.	Anglický zabijak
Millerová, L.	Strážca zákona
Deaver, J.	Kamenná opica

Pre mládež

Cabotová, M.	Typické americké dievča
Colfer, E.	Artemis Fowl - III. čas□
Creechová, S.	Môj sladký domov

Pre deti

Dekelperová, I.	Múdre šteniatka a iné rozprávky
Jamborová, E.	Škôlkarova abeceda
Disney, W.	Princ a bedár
Erben, K. J.	Vták ohnivák a iné rozpr.

Náučná literatúra

Samelová, G.	Sedem tibe□aniek
Kučera, M.	Novoveké Slovensko
Henshaw, P.	Encyklopédia motocyklov
	Veľká encykl. záhrady
Moreland, J.	Malé záhrady
Thomová, H.	Zločiny v štátnom záujme
Zeman, M.	Slovenské futbalové desa□ročie

Ocko - mamiłka - detiłky tekvice a tekviłky. Babka, dedko, pajdliłky veselØ sœ hlaviłky.

V Materskej škole v Nových Sadoch pri Nitre, deti spolu so svojimi rodičmi vyzdobovali jesennými plodmi tekvice. Práce sa vydarili, o čom svedčia aj fotografie.Celú redakciu pozdravujú deti a kolektív materskej školy 18.10.2004

p. učiteľka Mgr. Brezniaková

Štatistické sčítanie obyvateľov obce Nové Sady v r. 2001

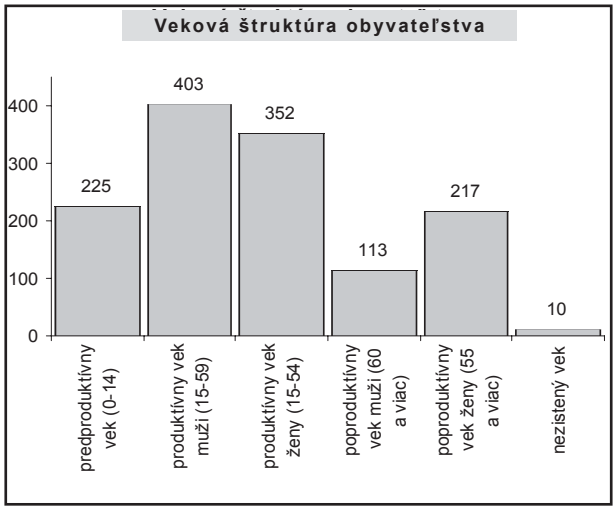
Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu:		1320
v tom:	muži	628
	ženy	692
Ekonomicky aktívne osoby spolu (bez pracujúcich dôchodcov)		611
v toho:	muži	335
	ženy	276

Národnostné zloženie obyvateľstva

Slovenská 1303, maďarská 1, rómska 0, česká 3, rusínska 0, ukrajinská 0, iná 2, nezistená 11

Náboženské vyznanie obyvateľstva

Rímskokatolícka cirkev	872
Evanjelická cirkev augs. vyznania	408
Gréckokatolícka cirkev	0
Reformovaná kres□anská cirkev	0

Pravoslávna cirkev	1
Náboženská spol. Jehovovi svedkovia	1
Evanjelická cirkev metodistická	0
Bratská jednota baptistov	0
iné a nezistené	20
bez vyznania	18

Domový a bytový fond

Domy spolu (aj ubyt. zar. bez bytu):	473
Trvale obývané domy spolu:	389
ztoho: rodinné domy:	378
neobývané domy:	83
Byty spolu:	501
Trvale obývané byty spolu:	413
z toho: v rodinných domoch:	380
neobývané byty:	87

Jednota dôchodcov Slovenska - Nové Sady

Jednota dôchodcov Slovenska v Nových Sadoch má v súčasnosti 87 zaregistrovaných členov. Na niektoré akcie pozývame aj ostatných seniorovnečlenov. Boli to napríklad zájazdy na termálne kúpaliská v letnom období, a to do Podhájskej dňa 28. júna 2004, kde sa zúčastnilo 35 dôchodcov aj s vnúčatami, a dňa 25. augusta na termálne kúpalisko Veľký Meder, na ktorom sa zúčastnilo 39 osôb-dôchodcov aj s rodinnými príslušnikmi. Obidve akcie sme zorganizovali v spolupráci s Jednotou - Spotrebné družstvo Nové Sady, ktorá uhradila vstupné na kúpalisko členom Jednoty - s.d.. V Podháskej to bolo 13 a vo Veľkom Mederi 14 členov. Voľné miesta v autobuse sme ponúkli dôchodcom organizácie JDS v Čabe. Tým sme sa im revanžovali za ponuknuté voľné miesta na výstavu "Záhradkár" v Trenčíne v roku 2002. Aj keď nám počasie neprialo, príjemné prostredie a ideálna termálna voda nám všetko vynahradili.

V mesiaci jún nám na Obecnom úrade v Nových Sadoch prezentovala svoje výrobky spoločnos□ Top Slovakia. Akcia prebiehala pod názvom "Tajomstvo zdravého domova."

Okresná organizácia JDS v Nitre nám zaslala niekoľko poukazov na rekreáciu v Tatrách a kúpeľnú liečbu pre dôchodcov. V mesiaci marci sa jedna naša členka zúčastnila týždenného pobytu v kúpeľoch Nimnica. O ostatné ponuky naši členovia neprejavili záujem pre neprijateľné finančné podmienky. Tiež o zájazd na jubilejný 25. ročník výstavy kvetov a okrasných rastlín-"FLÓRA" Bratislava, ktorý sme zorganizovali v mesiaci apríl 2004 bol minimálny záujem a tak sme zájazd zrušili.

Naši členovia prejavili záujem o poskytovanie služieb občanom - pedikúru a masáže. Spolu so starostom obce hľadáme vhodné priestory na poskytovanie týchto služieb.

Do konca roka 2004 plánujeme uskuto□ni□ zdravotné prednášky a v mesiaci október slávnostné stretnutie dôchodcov pri príležitosti "Mesiaca úcty k starším."

A. Rizeková

Predsedníčka JDS v N.Sadoch

Zvonica v novom šate

História obce Sila

Prvá písomná zmienka o Sile je z roku 1292. Po bitke pri Moháči v r. 1526 patrila obec podľa majetkových súpisov z roku 1533 nitrianskemu biskupstvu. V 16. storočí počas tureckých nájazdov bola spustošená.

Kolonizácia Nemcami

V polovici 14. storočia sa do neďalekých Čermán pris□ahovali nemecké rodiny, pričom niektoré z nich sa presídlili do Sily. Z prvých to bola rodina Kemlage, dom si postavila na najvyššom mieste neďaleko cintorína. Okrem toho v Sile žili aj tieto nemecké rodiny: Greenovci, Groningerovci, Bignerovci, Puschwirdovci, Busckelang, Butke a Brunegrafoví, ktorí sa pris□ahovali v rokoch 1859 až 1883. Živili sa poľnohospodárstvom. Väčšina sa ich časom vys□ahovala a tí, čo zostali, prispôsobili sa domácemu obyvateľstvu.

V roku 1914 sa v rodine Jána Ďurku narodil syn Janko, ktorý sa neskoršie stal významným básnikom katolíckej moderny a katolíckym kňazom. Na jeho rodnom dome bola pri príležitosti jeho nedožitých 76. narodenín odhalená dňa 18.novembra 1990 pamätná doska. Pri príležitosti 10. výročia úmrtia básnika 16. mája 1994 a 24. novembra toho istého roku pri príležitosti 80. výročia narodenia básnika odchádzali z miestnej pošty všetky zásielky opečiatkované príležitostnou pečiatkou s iniciálmi básnika.

Sila sa samostatne vyvíjala do roku 1961, do jej zlúčenia s Čabom pod spoločným názvom Čab - Sila. V roku 1976 bola pričlenená k Novým Sadom.

Atribúty obce

Dátum používania prvého pečatidla je z roku 1709. Jeho pole vypĺňa kolmo postavené čerieslo, lemeš a vinohradnícky nôž. Nad náradím je opačne vyrytý letopočet 1709. Pod odtlačkom je text: SILL BISKUPSKÉ 1732.

Sila už v 17. storočí používala pečatidlo, ktoré má rovnaký obsah ako čabské pečatidlo. V pečatnom poli je kľačiaci svätý Štefan, ktorý obetuje na poduške položenú kráľovskú korunu Madone s die□a□om. Kruhopis pečatidla znie: SIGILVM SILIENSE. Jeho odtlačky sa našli na dokumentoch z roku 1771 až 1783. Okrem tohto pečatidla Sila používala v druhej polovici 19. storočia nápisovú pečiatku podobnú čabskej. Kruhopis vyrytý v pečatnom poli znie: SZILL KOZSÉG, v strede poľa pokračuje slovom: PECSÉTIE. Historici ju našli na

listoch z roku 1893 a 1894.

Z najstarších zachovaných pamiatok z dôb kedy siahajú vplivy nitrianského biskupstva na Silu je zvonica postavená asi naprostred dediny z roku 1790 a kamenný kríž pri cintoríne z toho istého obdobia.

Čas zanechal stopy aj na tejto historickej pamiatke a preto sme v októbri tohoto roku pristúpili k jej oprave a tiež k úprave okolia. Vysviacka opravenej zvonice bola 31. októbra 2004 rímskokatolíckym kňazom Mgr. Jozefom Krištofom a evanjelickým a.v. farárom Mgr. Dušanom Hanom. K prítomným miestnym občanom, ako i občanom z okolitých obcí sa prihovoril aj starosta obce.

"Hody"

Keď sa k Vám, milí čitatelia, dostanú tieto riadky, budete spomína□ na naše novosadské "hody", ktoré boli v tomto roku, už s viactýždňovým časovým odstupom. Však boli tu, prežili sme ich a prijali tak ako každý rok v čase jesene.

Ľudový názov "hody" je nám každému zreteľný a jasný. Myslím, že v živej pamäti máme ten čas, keď aj naša obec istým spôsobom zvláštne ožije. Všade cíti□, že to nie je bežný deň, že to nie je len bežná nedeľa. Na uliciach vidíme viac zaparkovaných áut z okolitých i vzdialenejších okresov. Aj prítomnos□ zábavných atrakcií, hlasná hudba, ktorá sa šíri po obci do neskorých večerných hodín, robia tento deň niečim výnimočným. Veľa domácností tieto chvíle prežívajú v kruhu svojich najbližších príbuzných, známych, či inak spriatelených ľudí pri "hodovom" bohato a sviatočne prestretom stole. Mnohí pri tom v spomienkach zaletia do bližšej či vzdialenejšiej minulosti a zaspomínajú aj na "hody" spred dávnych desa□ročí, kedy mali aj príbuzní k sebe akosi bližšie. Nehnal ich tak čas, posedeli si a bolo im v kruhu rodiny a priateľov dobre, hoci aj v skromnosti.

Pri predstave vonkajšieho pohľadu na tento deň, mali by sme si však uvedomi□ jeho hlavnú podstatu. Tento deň je vlastne slávnos□ kostola tej či onej dedinky, obce, mesta. Začnem snáď tým mestom. Ľudia vidia a prežívajú mestské jarmoky, trhoviská. Veľa z tých, ktorí sa na nich zúčastnia, vedia prečo to vlastne je?

Podobne na dedinkách a obciach mnohí idú na "hody", hodovú zábavu. Ale keby ste sa ich spýtali prečo a prečo práve teraz, odpovedali by neurčito a s rozpakmi.

Áno, je to slávnostný deň mesta, obce, dedinky na pamiatku posvätenia chrámu, kedy pamätníci či historikovia spomínajú na deň jeho posviacky. Slávnostný deň, kedy sa pominula všetka námaha, staros□, obetavos□ ľudí, ktorí stavali to sväté miesto spoločných zhromaždení pri Božom slove. Tu sa spomína na množstvo domácich vo viere i hostí, ktorí prišli k tejto milej udalosti. Túto udalos□ si potom každoročne pripomínali a pripomíname každý tými svojimi "hodami", ktoré sú nám vždy milé a sviatočné.

Verím, že tie naše "hody" v Nových Sadoch, Sile a v Čabe, ostanú vždy sviatočným dňom, udalos□ou, na ktorú nesmú zabudnú□ ani naše budúce generácie. Aj bohato prestretý stôl, aj príbuzní, aj atrakcie, zábavy, nech ho vždy pripomenú.

Ak Pán Boh dá, o rok príde takáto chvíľa znova. Bude len potešením mojim, i môjho brata v Kristu Mgr. Jozefa Krištofa r. kat. farára, že "hody" budú opä□ milým stretnutím v rodinách, ale i v našich chrámoch či zvoničkách.

Mgr. Dušan Hano
ev.a.v. farár

SPOMIENKA PRI PRÍLEŽITOSTI 90. VÝROČIA NARODENIA A 20. VÝROČIA ÚMRTIA

SILANOVA PIESEŇ POKOJA

Tento básnik, ktorého literárni teoretici a historici začleňujú medzi básnikov katolíckej moderny, právom dostal prívlastok "náš." Je náš predovšetkým preto, že pochádza zo Sily, kde uzrel svetlo sveta 24. novembra 1914 ako Ján Ďurka, čo je jeho vlastné meno. (Janko Silan, Danko Zimozel, Šuhaj spoza Nitry, Ladislav Riasnoviech, Tyflos a Ž. J. Žľab sú jeho pseudonymy.

Teológiu vyštudoval v Spišskej Kapitule. Kaplánom bol v Jurgove, Ždiari, Liptovskom Hrádku a Dovalove. Od roku 1949 až do smrti 16.5.1984 bol farárom vo Važci, kde je aj pochovaný. Hoci pochádzal z okolia Nitry (na ktoré v literárnej tvorbe nezabúdal), stal sa slovom aj skutkom Tatrancom. Naše veľhory mu jednoducho, tak ako aj mnohým jeho predchodcom a súčasníkom, učarovali.

JankoSilan nemal v živote veľa šťastia. Od malička bol totiž veľmi krátkozraký, čo mu spôsobovalo ťažkosti, okrem iného aj pri prijímaní na teologické štúdiá. Ako budúci umelec, básnik, ktorý musí veľa vidieť, žiaľ, videl fyzicky veľmi málo. "svet, v ktorom sa pohyboval, bol priúzky," píše Tomáš Winkler v Slovenských národných novinách (r. 1994, č. 21) a pokračuje: "Jeho vnútorný svet však bol bohatý."

Počiatky Silanovej tvorby boli dané akosi už v spôsobe jeho života v chudobnej, početnej rodine. Táto okolnosť, jeho bystrá vnímavosť prírody a okolitého sveta, pevná viera v Boha, ktorá sa postupne zväčšovala, podnietili hĺbavého mládenca na literárnu tvorbu. Prvá básn. zbierka mu vyšla už ako študentovi gymnázia v Nitre. Svoj hlboký a úprimný vzťah k matke a k jej ťažkému životu, ktorý videl, vyslovil v Slovenských pohľadoch precítenými slovami:

**"Našiel som svoju domovinu,
to vľúdne dúpä, tento laz,
za ktorým zrieť len vrchovinu
a štítov nebezpečný zráz...**

"...Pán Boh ju osláv odmenami. Nepoznám dodnes ženu, ktorá by toľko trpela, nepoznám ženu, ktorá by pritom tak nadšene a rada spievala." Tu vidno jeho presný, citlivý a analytický pohľad. Časť slovenskej chudoby si aj v najťažších časoch, v snahe pozabudnúť na svoj ťažký stav, našla pieseň, ktorá mu aspoň trocha pomohla v jeho ťažkom položení.

Prameň tvorby

Do roku 1948 vyšli básnikovi knihy Kuvici, Rebrík do neba, Slávme to spoločne, Kým nebudeme doma, Piesne z Javoriny, Piesne zo Ždiaru a Úbohá duša na Zemi. (môžete ich nájsť aj v Obecnej knižnici v Nových Sadoch). Potom politické pomery takmer na dvadsať rokov odsunuli uverejňovanie jeho tvorby.

Druhá časť umeleckej tvorby

Pri bibliografickom výskume zistili, že básnik publikoval v knihách asi 450 a v periodikách asi 230 básní. Pravdaže, niektoré boli uverjnené viac ráz. Aká je to publicita? Je to veľa, či málo? Koľko by ich bolo spolu s dvadsaťročným núteným prerušením? Aj keď nejde len o kvantitu, ale predsa...

V časoch politického uvoľnenia, v 60. rokoch, sa v tlači opäť objavili jeho verše. V roku 1984 vyšla Jankovi Silanovi v Ríme v Slovenskom ústave sv. Cyrila a Metoda kniha Ja som voda a iné verše. Zatiaľ posledná je kniha Dom opustenosti.

Pri príležitosti jeho nedožitých 76. narodenín (18.11.1990) bola odhalená pamätná doska Janka Silana, ktorá je umiestnená na jeho rodnom dome.

10. výročie úmrtia (máj 1994) a 80. výročie narodenia (24.11.1994) sme si pripomenuli vydaním mimoriadnej pečiatky, ktorá bola k dispozícii na Pošte v Nových Sadoch vo štvrtok 24.11.1994.

Silanova poézia je ako "obeta bolesti a krásy". "Som pieseň," hovorí básnik. V tomto zmysle sa dáva na paténu (omšovú misku) sám. Silanova poézia, hľadajúca ideál krásy a dobra, je esteticky živá a aktuálnejšia práve dnes, keď si tak nástojčivo uvedomujeme svoju ľudskú a národnú identitu.

Dňa 27. novembra 2004 sa uskutoční v obci "Spomienková slávnosť" na Janka Silana, na ktorú Vás všetkých srdečne pozývame. Bližšie informácie Vám budú poskytnuté miestnym rozhlasom.

p. Krčmárová

Rodný dom Janka Silana

DEDINSKÝ TURNAJ

V novej sezóne 2004-2005 sa darí našim mužstvám striedavo úspešne. Najviac potešenia nám robí mužstvo žiakov, ktorý po letných prestupoch napokon postúpili do krajskej súťaže. Tam sa im ako nováčikovi darí nad očakávanie dobre, keď po jesennej časti súťaže figurujú na veľmi peknom 2. mieste za vedúcim mužstvom z Hornej Kráľovej.

Po ukončení sezóny 2003-2004 nastala letná prestávka a tú obyčajne vypĺňali turnaje a prípravné zápasy. Ani tento rok to nebolo inak. Najatraktívnejšou akciou bol turnaj " O pohár starostu obce", ktorého sa zúčastnili mužstvá Čabu, Nových Sadov, Sily a internacionálov CERAM Čab.

Po urputných bojoch a napínavom finále, napokon zvíťazilo mužstvo Nových Sadov, po penaltovom rozstrele, pred mužstvom Čabu, internacionálov CERAM Čab a Silou.

Veselé družstvo víťazov posledného dedinského turnaja

TABUĽKY SÚŤAŽÍ FUTBALISTOV

MUŽI
III.A tr.Nitra-Šala

1.Kráľová n/V.	20	18	2	0	86:3	56
2.D.Lefantovce	20	16	2	2	48:21	50
3.Lukáčovce	20	12	2	6	43:29	38
4.H.Lefantovce	20	11	4	5	34:27	37
5.Čakajovce	20	10	3	7	55:34	33
6.N.Sady-Čab	**20**	**10**	**0**	**10**	**45:49**	**30**
7.Dlhá n/V.	21	8	3	10	28:29	27
8.Jelšovce	20	8	1	11	33:52	25
9.Dážovce	20	7	2	11	35:55	23
10.Báb	21	6	4	11	39:35	22
11.Hruboňovo	21	6	3	12	30:50	21
12.Podhorany	20	5	1	14	32:61	16
13.V.Dolina	21	1	1	19	8:71	4

ŽIACI

1.Zbehy	19	10	0	1	54:12	30
2.N.Sady-Čab	**19**	**8**	**0**	**3**	**37:17**	**24**
3.Alekšince	19	7	2	2	29:15	23
4.Čakajovce	17	5	4	2	29:17	19
5.Rišňovce	18	5	2	4	27:17	17
6.N.Hrnčiarovce	18	5	2	4	22:27	17
7.V.Záluzie	19	5	0	6	21:23	15
8.V.Opatovce	19	3	1	7	15:22	10
9.Lehota	18	2	3	6	9:40	9
10.Jarok	19	2	2	7	9:19	8
11.Dražovce	19	2	2	7	9:26	8
12.Lukáčovce	18	2	2	7	10:36	8

DORAST
I.TRIEDA sk.B

1.Čakajovce	12	10	0	2	56:14	30
2.Trnovec	16	10	0	6	63:23	30
3.Svätoplukovo	14	8	1	5	47:42	25
4.Hájske	13	7	1	5	29:27	22
5.N.Sady-Čab	**15**	**7**	**1**	**7**	**33:35**	**22**
6.Jarok	14	6	2	6	31:48	20
7.V.Záluzie	13	5	1	7	23:21	16
8.Tešedíkovo	13	4	0	9	18:33	12
9.Poľný Kesov	14	2	0	12	10:67	6

LIGA INTERNACIONÁLOV
Nitra

1.Mojmírovce	9	8	1	0	36:8	25
2.Ceram Čab	**10**	**7**	**3**	**0**	**40:7**	**24**
3.Klasov	9	6	3	0	34:7	21
4.Cabaj-Čápor	9	6	2	1	25:12	20
5.Dražovce	9	6	1	2	36:16	19
6.V.Záluzie	8	5	2	1	38:9	17
7.Hosťová	8	5	2	1	28:8	17
8.Vráble	8	5	2	1	29:16	17
9.Mechenice	9	5	2	2	23:13	17
10.Lužianky	9	3	4	2	13:12	13
11.Jelšovce	9	3	2	4	13:18	11
12.Jarok	8	3	0	5	19:31	9
13.Lukáčovce	10	2	3	5	11:44	9
14.Pohranice	10	2	2	6	24:30	8
15.Mlynárce	8	1	1	6	8:18	4
16.Kolíňany	10	1	1	8	17:38	4
17.N.Hrnčiarovce	9	1	0	8	7:40	3
18.Lehota	10	0	2	8	3:37	2
19.Pár.Háje	10	0	1	9	11:51	1

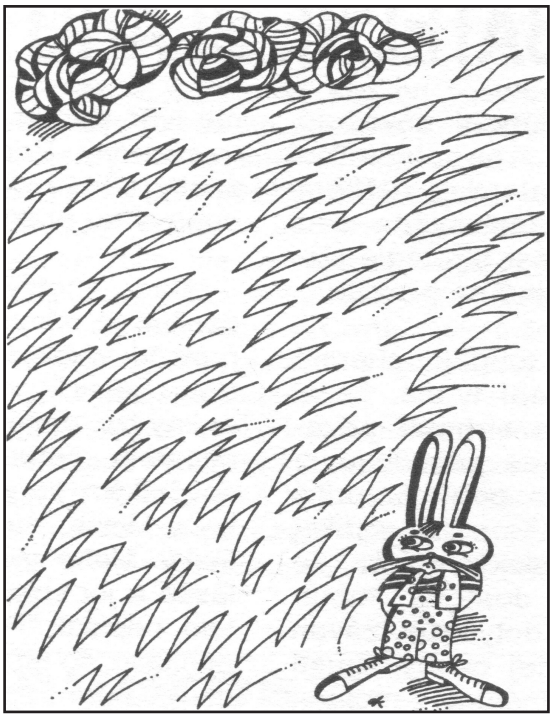
* * * zasmejte sa * * *

P Y R A M Í D A

A MJVSDAKJVSDNSDJKLBHVDJKBHD
B F,MBHVYXC,MBYXC,MBV,XCBJK
C L,DFJKBVDLJKBVLDJBVLJD
D KBVLJKDBVLDJKSBVLD
E KBFVLDKBVLDKBVL
F KDFBVLDKBVK
G LJDBVKLDF
H BKBV

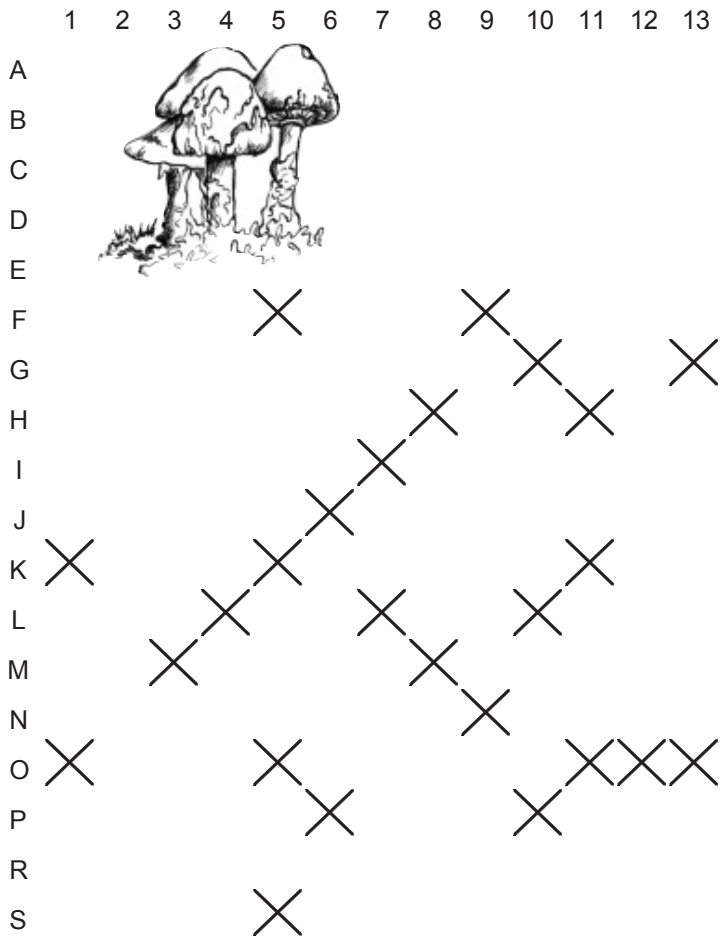
1 2 3 4 5 6 7 8

N á j d i c e s t u Z a j k o v i

Nájdi správnu cestičku maškrtníkovi zajovi Tomášovi ku kapustičke.

T a j n i č k a

A-Vypúš□ala výkaly (det) **B-** Oblamuj **C-** Otoman **D-** Bôžik lásky **E-** Fŕkaní **F-** Sídlo v USA - Chaplinov film - Dánska jednotka dĺžky **G-** Zabáva sa (expr.) - Starorímsky peniaz **H-** Znova si sa stala živou - Ekon. oddelenie - končatina **I-** Malá Vinetua - útlak, zotročenie **J-** Čiernomorské kúpele - Šošovka na 1 oko **K-** Spojka - Predpovedal - 51 v Ríme **L-** Žrde na priahanie zvierat - Irídium - Plošná miera - Otrok **M-** EČV Košíc - Zmenkový ručiteľ - Drievko **N-** oparova□ - Drevárska miera **O-** Praobyvateľ Peru - Optické umenie **P-** Propagačné tlačivo - Otec (hovor.) - Obidva **R-** Tajnička 3. **S-** Podala - Nachytala počas lovu

1- Francúzska horčica - Orgán zraku - ŠPZ Lipt. Mikuláša **2-** Tajnička 2. **3-** Vodca 40 zbojníkov - Cudzie mužské meno **4-** Klobúky (hovor.) - oblúk (archit.) **5-** Jazero v Etiópii - Dom. meno Ivana - Aký (bás.) **6-** Nástroj kosca - ihravo, ľahko - EČV Komárna **7-** Chlpatý plod - Vlastní - Chytala **8-** Zvinutá stužka - Dá do ruky - Tľapol **9-** Rieka v Mexiku - Cudzie mužské meno - Dom. Meno Róberta **10-** Kamenná pohrebná nádoba - Dravý vták - Readab. Strenght tone - Ústredný výbor **11-** Kyslastá čerešňa - V poriadku (skr.) - Pera (bás) - Orgány zraku **12-** Tajnička 1. - Udieral **13-** Dezinfekčný prostriedok - Dielo B. Smetanu - Slovko úcty v Ázii

Pomôcky: ADAK, ALAMO, ALEN, ANAPA, ARKÁDA, KANOPA, RYBANA, STÉR, TANA

PELIKÁN **Občasník** - vydáva Obec Nové Sady. **Redakčná rada:** Ing. Miroslav Sako, Ing. Martin Ingeli, Ing. Miroslav Závodný, Peter Náhlik, Emília Krčmárová, Elena Pavlovičová, Marta Šlosárová,Eva Marečková, Peter Michalík ml. **Adresa redakcie:** Nové Sady 177, 951 24, tel.:037/7894165 Registračné číslo: OÚ/03/04-N **Tlač:** Kontrast,spol. s r.o., Župná 36, Zlaté Moravce